

Informacja w sprawie wyboru ławników na kadencję 2024-2027

Zgodnie z treścią art. 160 § 1 i 2 Ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. 2023, poz. 217 – tekst jednolity), zwanej dalej **Ustawą**, ławników do Sądów okręgowych oraz do sądów rejonowych wybierają rady gmin, których obszar objęty jest właściwością tych sądów.

Kalendarz wyborczy:

- 1) **do dnia 29 grudnia 2023 r.** uprawnione podmioty mogą zgłaszać radom gmin kandydatów na ławników,
- 2) **najpóźniej w marcu 2024 r.** odbywają się wybory ławników,
- 3) **do dnia 12 kwietnia 2024 r.** rady gmin przesyłają prezesom właściwych sądów listę wybranych ławników wraz z dokumentami, o których mowa w art. 162 § 2-4 Ustawy.

Tryb zgłaszania kandydatów na ławników

Kandydatów na ławników do sądów okręgowych i rejonowych mogą zgłaszać radom gmin prezesi właściwych sądów, stowarzyszenia, inne organizacje społeczne i zawodowe, zarejestrowane na podstawie przepisów prawa (z wyłączeniem partii politycznych) oraz co najmniej 50 (pięćdziesięciu) obywateli mających czynne prawo wyborcze, zamieszkujących stale na terenie gminy dokonującej wyboru.

Wymagania na stanowisku ławnika

Ławnikiem może być wybrany ten, kto:

- 1) posiada obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich;
- 2) jest nieskazitelnego charakteru;
- 3) ukończył 30 lat;
- 4) jest zatrudniony, prowadzi działalność gospodarczą lub mieszka w miejscu kandydowania co najmniej od roku;
- 5) nie przekroczył 70 lat;
- 6) jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków ławnika;
- 7) posiada co najmniej wykształcenie średnie lub średnie branżowe.

Ławnikami nie mogą być:

- 1) osoby zatrudnione w sądach powszechnych i innych sądach oraz w prokuraturze;
- 2) osoby wchodzące w skład organów, od których orzeczenia można żądać skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego;
- 3) funkcjonariusze Policji oraz inne osoby zajmujące stanowiska związane ze ściganiem przestępstw i wykroczeń;
- 4) adwokaci i aplikanci adwokaccy;
- 5) radcy prawni i aplikanci radcowscy;

- 6) duchowni;
- 7) żołnierze w czynnej służbie wojskowej;
- 8) funkcjonariusze Służby Więziennej;
- 9) radni gminy, powiatu i województwa.

Nie można być ławnikiem jednocześnie w więcej niż jednym sądzie.

Zgłoszenia kandydatów na ławników dokonuje się na karcie zgłoszenia, do której załącza się dokumenty, o których mowa w art. 162 § 2-4 Ustawy. Lista dokumentów została wymieniona niżej.

Karta zgłoszenia składa się z trzech części:

- **Część A** – wypełniana jest przez kandydata poprzez wpisanie właściwej gminy
- **Część B** – wypełniana przez kandydata – obejmuje dane personalne i teleadresowe oraz inne istotne informacje o kandydacie (m.in. status zawodowy, doświadczenie w pracy społecznej, motywy kandydowania na ławnika, informacja o pełnieniu funkcji ławnika w poprzednich kadencjach). W części tej kandydat wskazuje również, do orzekania, w którym sądzie jest proponowany (w sądzie rejonowym lub okręgowym) oraz czy jest proponowany do orzekania w sprawach z zakresu prawa pracy (jeśli tak, to dodatkowo wpisuje związane uzasadnienie potwierdzające szczególną znajomość praw pracowniczych),
- **Część C** – wypełnia podmiot zgłaszający; w przypadku zgłoszeń dokonywanych przez co najmniej 50 obywateli mających czynne prawo wyborcze rubrykę 1 i 4 należy przekreślić, zaś pozostałe rubryki powinny zostać uzupełnione danymi osoby, której nazwisko zostało umieszczone jako pierwsze na liście osób zgłaszających kandydata na ławnika.
- Zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Sprawiedliwości podstawę przetwarzania danych kandydata stanowi art. 6 ust. 1 lit. c i e ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO), a dobrowolne przekazanie w karcie zgłoszenia na ławnika niezbędnych danych osobowych, a tym samym zainicjowanie z własnej woli procesu leżącego w interesie publicznym i dalsze prowadzenie postępowania przez organy władzy publicznej powoduje, że nie ma potrzeby składania przez kandydata dodatkowego oświadczenia o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych.

Zgodnie z art. 162 § 2 Ustawy do zgłoszenia kandydata na ławnika dokonanego na karcie zgłoszenia dołącza się następujące dokumenty:

- informację o kandydacie z Krajowego Rejestru Karnego,
- oświadczenie kandydata, że nie jest prowadzone przeciwko niemu postępowanie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe,
- oświadczenie kandydata, że nie jest lub nie był pozbawiony władzy rodzicielskiej, a także, że władza rodzicielska nie została mu ograniczona ani zawieszona,
- zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia kandydata, wystawione przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, stwierdzające brak przeciwwskazań do wykonywania funkcji ławnika,

- dwa zdjęcia zgodne z wymogami stosowanymi przy składaniu wniosku o wydanie dowodu osobistego.

Informacja o kandydacie z Krajowego Rejestru Karnego, oświadczenia kandydata na ławnika oraz zaświadczenie lekarskie powinny być opatrzone **datą nie wcześniejszą niż 30 (trzydzieści) dni przed dniem zgłoszenia**.

Ponadto do karty zgłoszenia należy dołączyć:

- 1) aktualny odpis z Krajowego Rejestru Sądowego albo odpis lub zaświadczenie potwierdzające wpis do innego właściwego rejestru lub ewidencji (art. 162 § 3 Ustawy) – jeśli kandydata zgłasza stowarzyszenie lub inna organizacja społeczna lub zawodowa, zarejestrowana na podstawie przepisów prawa. Odpis z Krajowego Rejestru Sądowego albo odpis lub zaświadczenie potwierdzające wpis organizacji społecznej lub zawodowej do właściwego rejestru lub ewidencji powinny mieć **datę nie wcześniejszą niż 3 (trzy) miesiące przed dniem zgłoszenia** (art. 162 § 5 Ustawy).
- 2) imienną listę osób zgłaszających kandydata wraz z podaniem ich numeru PESEL, miejsca stałego zamieszkania i własnoręcznym podpisem każdej z tych osób – gdy zgłoszenia kandydata na ławnika dokonuje grupa co najmniej pięćdziesięciu obywateli. Osobą uprawnioną do składania wyjaśnień w sprawie zgłoszenia kandydata jest osoba, której nazwisko zostało umieszczone jako pierwsze na liście Opłaty za badania lekarskie i za wystawienie zaświadczenia lekarskiego ponosi kandydat na ławnika (art. 162 § 7a Ustawy).

Wybór ławników przez radę gminy.

Po dokonaniu zgłoszeń kandydatów na ławników przez uprawnione podmioty, rady gmin zasięgają od komendanta wojewódzkiego Policji informacji o kandydatach.

Przed przystąpieniem do wyborów rady gmin powołują zespół, który przedstawia na sesji rady gminy swoją opinię o zgłoszonych kandydatach, w szczególności w zakresie spełnienia przez nich wymogów określonych w Ustawie

Najpóźniej w marcu 2024 r. rady gmin dokonują wyboru ławników.

Po przeprowadzeniu wyborów rada gminy przesyła niezwłocznie właściwemu sądowi karty zgłoszenia kandydatów, którzy zostali wybrani ławnikami, wraz z załączonymi do nich dokumentami oraz informacje o wybranych ławnikach uzyskane od komendanta wojewódzkiego Policji.

Pliki do pobrania

- 1) wzór karta zgłoszenia kandydata na ławnika;
- 2) wzór oświadczenia kandydata na ławnika, że nie jest prowadzone przeciwko niemu postępowanie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 3) wzór oświadczenia kandydata na ławnika, że nie jest lub nie był pozbawiony władzy rodzicielskiej, a także, że władza rodzicielska nie została mu ograniczona ani zawieszona;
- 4) wzór listy osób zgłaszających kandydata na ławnika.